

Vom haj Bóh!

Sy-li spěval,
Pilnje džélat,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosá ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérny
Cerstwosć da.

Njech ty spěval
Swérne džélaš
Wśedne dny;
Džén pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebes mana
Njech ói khmáns
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew óe.

Sserbske njedželske lopjeno.

W Budyschinje, 23. novembra 1924.

Čížhez a naklad Gsmolerjez knihiczsiczsérne a knihańje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.

Wułhadła kózdu kobotu a placzi na měsaz 15 slohach pjenježtow.

Sswjedženj semirjetých.

Giewj. ſw. Jana 2, 8—11.

Wo žmijerczi rěčzi njedžela semirjetých. To je twjerda rěč, a to lá, schtó njeby chýpl bližsche wo žmijerczi šhonicz? Schopenhauer je ras prajif, žmijercz je macz wscheho mudroſtwa (Philosophie). Kac̄ prawo ma tutón muž! W kózdej wutrobje bydli to žadanie, na poſledne potajnstwa wotmowljenje doſtačz, a schto by wsjetſche potajnstwo bylo dyžli czémne wroto žmijercz. A haj, čłowieski hrosom njeda tebi žaneho wotmowljenja. Kac̄ je ho tež na tuthym praschenju we wschech czaſachdželało, twarjo na čłowiski roſom njeje nichtó hischeze dopředka pschiſchoł. Je jenož jedyn jeniczki, kiz móže nam neschto wo žmijerczi prajicz, jedyn jeniczki, kiz nam jaſnoſcž da, schto ežaka ſa czornyni durjemi žmijercze na naž, to je tón muž, wo kózmyž placzi to majestetiske živēczeſeſe naſchego tekſta: To praji tón přeni a tón poſleni, kiz morwý běſche a je wožitwl; Jezus Kryſtuž! Wón, tón muž kſchiža, naſch horjestawany wumóžnik a sbóžnik ma žłowa žiwjenja, węczneho žiwjenja. Wón je, kiz móže na žmijertnej njedželi ſam wschech žarowazch a tħschenych troſchtowacż, poſzylnicz a ſnowej nadžiju dopjelnicz, hdhž nam pſchiwoła to kralowiske žłowo i węcznoſcž ſa węcznoſcž:

Ž i w e n j e m a t o d o b y c į e !

Tehodla budžeze k 1. stroſčni a k 2. žwěrni.

1. Tekſt praji: „A temu jandžezej teje Gsmyrnjanskeje wožadly piſch: To praji tón přeni a tón poſledni, kiz morwý běſche a je wožitwl: Ja wěm twoje ſlutki a twoju tħschnoscž a twoju kħudobu a to hanjenje tħch, kotsiz rjeſku, ſo ſami židzi ſu, a njeſſu, ale ſu satanista ſchula. Nicžo ſo njeboj teho, ſchtož czeſpicz

masch. Haj, djabol budże někotrych wot waž do jaſtwa czižnycž, jo byſcheze ſphytowaní byli, a budžecze tħschnoscž macz pſches džac̄ dzinjow. Budż kħwerni hac̄ do žmijercze, dha čħu tebi krónu žiwjenja dac̄.“ Tute troſchtne žłowa poſyħscheneho, žiweho sbóžnika placza wožadze, kiz ma wjele czeſpicz. Wón ſnaje ju, ſnaje kózdeho jednotliweho, jeho czeſpjenja, tħschnoscž, tħsfnoscž a kħudobu. Se sataniskom wjehzelom hanjachu a pſħescżebħachu njiwērjazj kħħescżenjow tammeje wožadly. Haj, kňes wě ſamo, kaž tekſt praji, ſo budże kħelich, kiz ſo piež dyrbi, džen wote dnja hischeze hórežiſhi, po ſdacžu budże žmijercz i dobyczerjom. A dha kħyschim: nicžo ſo njeboj teho, ſchtož czeſpicz masch! Čeħodla niz? Kňes čħe prajicz, ſa tħm wschém, ſa wschém czeſpjenjem, ſa wschē tħschnoscžu a tħsfnoscžu ſteju „Ja“. A tutón „Ja“, tón horjestawany sbóžnik je i dobyczerjom, a je i dobyczerjom tež dženja hischeze. Do wscheho hubjeniſtwa w naſchim wótzniem kraju, do wscheje ruſu, do wscheje tħschnoscž a do wscheho žarowazja na žmijertnej njedželi dyrbi klinċež to žłowo: Nicžo ſo njeboj! Budż ſtroſchtuž, Jezuž je pola tebje, a hdhž jeho masch, dha nježmēſch žarowaz, dha masch wscheho doſč, dha kži bohaty čłowjet, ſamo hdhž kži wscho ſhubil — tu twojich lubiħ, kiz ſu wot tebje ſchli, a na kózmyž dženja na žmijertnej njedželi ſpomi naſch — tam wschē ſemſte ſubla. Hischeze ras praju, masch Jezuž, potom kži bohaty čłowjet. Jenož tón je proſcher, kiz nje može na row čłowiski nadžijsow nicžo druhe piſzacž dyžli to, ſchtož tam mandželſki na pomnik horzolubowaneje mandželſteje napiſacž dashe: „Jenož Th!“ S njeje bě wscho ſhubil, jeho žiwjenje bě morwe. A ſchtož nicžo druhe nima dyžli žmijercz, komuž wostanu jenož tsi ruki ſemje, hdhž wulfe, poſlednie Božemje prajicz pſchiūdze, tón je proſcher, a tón nima žaneho troſčta. Alle tal nježmē

polu tebje býč. Chzech křesťan býč, pravý křesťan, potom dýrbíškých vuknyc býček pížac. Vukn pížac, hdyž cíti tež najprýdy čežko padnje, pížmíki věčného života, a woně řekají: „Jenož Wón! Jenož Jeſuš!“ Vuknče tak pížac, džen wote dnja pschezo lěpje, pschezo rjeňsko, pschezo jažniško, wschitzu wž žarovaz, kíž dženža k rovam waschich lubých stupicze. Tak pížac chzem paf tež wschitzu vuknyc, kíž my wo žmijec naschego luda žarujent, psches totrež to wulke duchovne wumrjecze kaž czežka khorosc dže. Chzem tež žlowe: „Jenož Wón“, hdyž tež je stysknivoje tschepotazej ruku, dha tola sczepotazej pod Božu móznu ruku ho ponižujo na wschitkón křiž naschego živjenja napížac. Jenož stróschtni, wž žarovaz, wž, kíž dwélujecze a plakacze, wž kíž tak někotre čohodla na wutrobje maceze, to živjenje ma to dobýče. Tuž budzce pak tež Jeſuſej živerni.

2. Bjes tuteje živernosce je wschón trošcht křasnosce, žlowo, kíž niežo njepraji a žaneje moži nim a njeda. Tehodla pschiſtaji tola „Wón“, nasch Ferschta živjenja živojim trošchtnym žlowam to napominanje, budž živerni, živerni hacž na požlednu mjeſchinu twojeho živjenja. Staj zjhe dovrjenje na živého Boha! Prava živernosce pscheziwo Jeſuſej da wschemu trošchtej nadžiju: Jeſo je to kralstwo a tehodla tež mi pschiſluscha, jeho je ta křasnosce, duž tež mi pschiſluscha. Ja žmém moje zjhe dovrjenje macez. Živernosce sa živernosce. Ssmu pak hižo tajži dovršliwi ludžo Boži? Ludžo, kíž křiž jako jeho zejch a jeho phčnu na ho woſmu? Schto dýrbi herwak křiž wonkach na rovach twojich lubých, schto dýrbi na naschich věžach, wž naschich Božich domach? Křiž njecha cíti jenož někto dacž, ně, křiž tež někto wot tebje žebi žada. Tak wěscí, kaž je Boži křiž sa ſyglowanje věčneje króny, tak wěscí budža jenož cíti, kíž ſ kralom křiža, ſ Jeſuſom žobucjerpja a žobuwojuja; kíž ſu živerni we wschech hodzinach živjenja, ſ nim ſobu dobýče, křežicze a živi býč, kaž teſt praji: „Schtož pschewinje, tentu ho žana ſchłoda ſtacze njebudž wot druheje žmijercze. To živjenje ma to dobýče. So býchm jenož živernischi na křiž a ſ křiža na krónu njebjefku hladali. Jenož stróschtni, jenož živerni, tak napomina žmijer na nježela, ſa věčnih věž daj twoje zjhe, kruhe ſemſte živjenje! Nascha wschédna proſtwa pak njech k temu je: Čehn ſa ſobu naž, o Jeſu! Dha my tež ſe žadosežu tam pschiſndžem, hdyž th něk ſu a křežicze ſ vježelosce.

Čehn ſa ſobu naž ſtajne tu, daj nam ſa tobu čahnyč; daj křasnosce nam kaž jandželom, daj ſbóžne horjestanyc. Žamjet!

K wobsamknenju žyrwineho lěta.

(Na nježelu ſemrětch.)

Sč. Jan. 12, 44—50:

Ssam Jeſuſ ſkónzo milo je nam w čažnej tudy mroloce.

Hlóž: Nam Boh je ſvoje žlowo dal ic.

**Ssam Jeſuſ ſkónzo milo je
nam w nažwilnej tu mroloce;
naž jeho jažnosce pschewodža
ſe živeta domoj do njeboj,
— tuž živerni jenak pschi nim wudžeržm!**

Schtož do mnje wéri, njeſchiſndže
na jere jónu žudženje,
— to Boži ſsyn ſam wobkručja
k nam požlaný ſem do živela;
ho w nim da widžecž Wózcez miłostny.

Hlej! ſeſkadžalo živělko je
nam ſ Jeſuſom a živjenje,
tuž wostacze wě čažmje njemóže,
ſchtož pschiſchol k wěrje do njoj, je
a pschi nim pschezo živerny wudžerži.

Schtož do njeho pak njevéri
hlóž jeho w žlowe žlyſchawſchi,
psches žlowo budže ſudženj
a na věcžne je ſhubjenj!
Sswet ſbóžny ſežinicž pschiſchol Jeſuſ je.

Tuž najwjetschi hréch wobenžje,
ſchtož ſazpił jeho žlowo je;
wſchak žlowo kóždoh ſazubži,
kíž w njewerje ſo ſatwjerdži,
— to ſudny džen ſam ſjawnje poſaže!

Esam njeje rěčaſt wot ſebje
Gſyn, ſotrehož Wóz ſpožlaſt je;
ně, pschiſlaſt Wóz jemu je,
ſchto čzinicž, rěčecž dýrbiſeſe;
wſchak jažnoſc ſam je jeho křasnoſce.

Tak ſkónzo Jeſuſ milo je
wſchém wěrjazym tu na žwěcze
a ſkónzo ſbóžnym ſawěrni je
do wſcheye jónu wěcnoſce;
— ſ nim njebjefku ſu křasnoſce doſtali!

Jürnjakub ſchwehu.

Tak ho kniha mjenuje, ſotraž nam wo muži poſojeſda, kíž w młodych lětach ſ Meklenburgſkeje do Amerika wupuežowatſchi, žebi tam ſe žwojej žonu po wulkich a dolkich prózach ſarmu (kuhlo) ſaloži a něk jako wumjenskar w listach žwojemu ſtaremu wucjerzej w domiſnje žwoje živjenje a naſhonjenje w Amerizh woſipuje. Woſebje rjanh je ſiſt wo žmijerci jeho ſtareje macejerje. Se žwojimi jednorymi a tola druhdy tak hluhokimi žlowami ſobu do najbóle pohnuvazeho křuscha, ſchtož ſym ežitaſ. K. w N.

„Lubý pschecželo a wucjerjo!

Chzu cíti dženža jenož někto žlowežlow napižac, ale ſiſt buđe drje hafle w bližſich nježelach hotowy. ſsym jara ſrudny w žwojej wutrobje. Požlednju ſrjedu, 13. haprleja, ſym žwoju macez kruhlaſ. Dýrbiu Čzi wot njeje požlednje božemje praſicž, a wona ho da tež hifchze rjenje podžalowac ſa wſchó dobre, ſotrež ſu na njej činiſt. Hlej, tak chzu Čzi to pížac a wupowjedac.

Macez dozpi žwojeho živjenja 72 lět 6 měſazow a 5 dnjow. Wot teho je nimale ſchěſcž lět tu pola mje pschewywaſa. Žako jej jěſdu ſhartu pschiſpóžlach, je wona zjhe rad wotjela, dokež njebečmoj ſo psches tſizecži lět widžaloj a dokež hu ſtara a njemóžesche wjazy tak praſwe dželac. Ale jej tak džesche kaž najwjazh ſ tých, kofisž ſtari ſem pschiſhadžeja. Njeje ſtyskanje po domje wjazy wotbyla. S tým ſo jej runje tak džesche, kaž ſtaremu ſehlandtej (kužodej naſchego liſtpižarja). Temu ſo tudy pola jeho džecži tež njeſpodobaſche; jemu někto poſrachowasche; to njemóžesche Amerika jemu dacž, kaž wulka a bohata tež je. Štare ſchtomu ſo hubjenje pschewydaſeja. Šapocžnu ſiprič a poſtaku ſeſknu.

Macez ſeſknu tež ženje zjhe domach byla. ſsym wſchitko činiſt, ſchtož móžachm ſej na wocžomaj wothladac. ſsym ju na rukomaj nožyli. Njeje žane hroſne žlowo žlyſchala. Ale kraj běſche jej zuſh, dom běſche jej zuſh a hospodařtwo pschewyra roſečehnjene. Nasche džecži běchu wulke a njetrjebachu ſo wjazy na rukomaj nožyč. Tež njebě tudy žaných ſibjatow a žaných ſurjatow paſcž, ſchtož wſchak je herwak zjhe dobre ſa ſtarých ludži. A žlicžki džen nohajžy pschewykaſac a platač, to tola tež njeindže. Ruzh do klinu poſložo ſměrom ſedžecž, to wona njemóžesche, pschetož to njebeſche naſuſla, a na ſonopejut njeje ženje ſeſkna. Prajedče: Njecham ſe ſedženjom a leženjom na moje ſtare dnj wjazy pschewuſnyč. K ſedženju wodnjo je ſtolz tu a k leženju.

w noz̄y ložo! Ale nětł je njeboha, a sańdżenu frjedu ȝym ju khowali.

Njeje dołho khora byla. Męjachym tele naślęto wótry wetsil, a pschi tym jej na wutrobu pschiindże. Džeh skradżu po lekarja, pschetoż to wona też njechasche. Tón ju troschtowasche. Ale wonach mi prajesche, so drje wjazh njebudże. Kriepki, kotreż jej sapija, te je swólniwje wsala. Ale pschi tym je pschezo mienje jéłka, a džen wote dnja ȝlabniesche. Fejne porstn běchu napožledku zyle proste.

Požledni czaż ȝym husto a dołho pschi jejnym ložu kredzo jejnu ruku džerzał, a ȝmoy wjèle dobrzych ȝlowow mjes żobu ręczałoj. W thchle njedżelach ȝym po prawom, kaž dołho tu ȝym, přeni ras tał zyle k żebi pschiischol. Tam pschi ložu mojeje stareje maczerje, tam žu wschitkón dželanski cžapor a wschitke dželanske staroszeje wot mieje wotpadałe kaž zush kabat, a ja ȝym jenož hishcze był mojeje maczerje wulk hólz. Je ke mni rjeffa: Th ȝy psche wótry do džela. Nježmęsch tak jara dželacż. Dyrbişh żej czaža popschecż, so też ras k żebi pschiindżesč. To je cžłowijsk trébne, pschetoż won njeje jenož tu sa dželo! Ssy najwjaszy ȝwojich ȝobow pschetrjebak a najwjaszy ȝwojego žita wumloczil, twoje požlednie žně sahe doszż pschiindžu, to njeatrjebasch tał khetsje bězecż. Tał je moja macz kemni prajila, pschetoż jejne žiwjenje běsche próza a dželo. Tehodla ȝym to s fedzbliszczy do mojeje wutroby wsal a moje žiwjenje pschemiȝszil. A hlej, wona mějesche prawo. Macz ma pschezo prawo, hdyż k ȝwojim džeczom ręczi. Pschetoż wona ȝwojich džeczji najlēpsche phata a jo też namaka.

Rajbóle pał ȝmoy wo domach ręczałoj. Je mi też husto wo tym powiedala, so ȝy Th starym ludżom wo wży, kiz njemóžachu wjazh kemski khodžicż, njedżelu wjeczor w schuli pschezo a wschitke te lęta przedowanje cžital. A wo božoh' džesczowym ȝwiedzenju, kotrež ȝy džeczom a starym wo wży w schuli ȝezinił a na czoż żo wschitzh hiżom wot naszym wjeschelichu. Pschi tym wona džesche: Starym ludżom wo wży běsche žiwjenje w symje bjes božoh' džesczowym ȝwiedzenja a przedowanja w schuli kaž schery kabat.

Też je mi wjèle powiedala se ȝwojich młodych lęt, wo cžimž niczo njewědżach. Pschetoż s cžłowijskami je tał: hdyż do lęt pschiindžu a nosy njechatej wjazh do przedka, potom myble sapocżnu puczowacż, a puczuya wróco. Ras je mi też prajila: Hdyż na staru czaż spominam a potom sażo na dženja, to mi je, jałt bých jenož s jeneje istwy do druheje schla. Jenož w durjach je cžma. Ale psches te drje też hishcze pschiindžu.

Hlej, tajke stara žona tam w ȝwojim ložu ręczešche. Ja s poczesczenjom pschiipozłuchach a jej ruku majkał a rjełnych: Maczér, schtoż ȝy runje prajila, to móhlo zyle derje w psalmach stejcz, jenož s kus hinajschimi ȝlowami. — Mjes tym běchu wjeczorne ȝmérki padnyłe, ale moja žona mějesche hishcze wonach cžinicż. Nadobo džesche macz zyle cžicho, tał, jałt by żo hanbowala: Fałubo, džesche, ty móhł miras hubku dacż. Mje njeje tał dołho wjazh nichtó hubkowal. Ssy po prawom jenož tsi krócz w žiwjenju hubku dostała. Prěni krócz, jałt s nanom kwasz džeržachmój. Druhi krócz, jałt ȝy th żo narodzil. Tseczki krócz, jałt nan wumrę. Nětł chzu żo na pucz hotowacż a sa nim hież. Tuż móžesch mi hishcze jenu żobu na pucz dacż. — Ja pał džach: Macz, to żo mi runje tał dże kaž tebi, a widżu, so ȝym twoj ȝym. Tu mamoj wobaj hishcze něshto cžinicż.

Duż ȝym żo zyle pomalu na nju skilił a jej woprawdze hubku dał, a wona je mi lizo majkała kaž tehdy, jałt běch hishcze jejny mały hólz. Potom żo wróco lehnywschi, běsche zyle spokojom. Jałt ja pał potom wonach pschi slocze stejach, żo we wutrobie woprawdze džiwach a k żebi prajach: Fałubo, tam nětł stara žona leži a chze wumrjecż, a to je twoja macz a ty ju njejż w žiwjenju sesnał. Hlej, tuż ju nětł we wumrjeczu sesnajesch!

Jałt pał běsche džen żaschoł, pschiindże druhi, a to bě požledni. Běsche to żobota. Fejne jescz a picz, to njebe wjazh hacż hdyż mały ptaczik je a piże. Jałt běsche dželo hotowe a wjeczorne ȝmérki padachu, kredżach sażo pschi jejnym ložu a džeržach jejnu ruku a wutroba jara pukotasche. Dołhi czaż tam kredżachmoj poczme. Běsche zyle ȝwiatocżne kaž w zyrlwi, hdyż w przedku ȝwězhy żo ȝwěczitej, dokołż je spowiedż. Haj, na to myblach, jałt do jejnych wocżow pohladach. Běshtej to hewal zyle wschednej módrej wocży; ale na tym dnju wot njeju blysczenje wutkadhęsche, kajleżż żo hewal na tymle ȝwěcze njedohladach. Ale nětł jo se ȝwojey dusku widżach.

Moja žona ȝwězu saȝwěczi a da jej s pscheczelnymi ȝlowami něshto picz, pschetoż hubje běshtej žuchej. Tał, Fałubo, wona potom džesche, nětł mi něshto s biblike pschecżitaj!

Tuż jej statwismu wo Lazarje pschecżitach, a jałt běsche ta doczitana, wona džesche: Tam steji psalm, kotrež bých rad hishcze ȝlyhschała. Njezem wjazh, tał żo sapocżne, ale wo życzu a žneczu je něshto niuſtach. — Ja hiżom wém, macz, kotrež měniſt, džach, a pytach 126. psalm a cžitach: Hdyż tón ȝenies thch jathch Bionskich sażo powiedże, dha budżemh jako eżi, kotrež żo džije. ȝlyhschis, macz? Jałt ȝy żo nam džalo! — Ja ȝlyhschu, mój żyno. — A cžitach dale hacż do kónza: Woni tam a żem khodża a roszkywaju s placzom drohe ȝymjo, ale potom pschiindžu woni s wjelosczu — s wjelosczu, macz! — a noscha ȝwoje żnophy. — Ja wschał żane żnophy nimam, hdyż pschiindžu. — Haj, macz, hdyż po tym dże, potom my wschitzh nasu tam pschiindžemh a nieżo we ruzy nimam.

(Skórczenie pschichodnje.)

Zyrfej a stat.

Durinfska wjashnoſć je 30. oktobra s nufnymi wukasom wojewiła, so je pokutny džen też sa Durinfsku sażo sakonisski krajny ȝwiedzeni. Zyrkwijskie ȝwiedzenje potajkim sażo pschihadżea! Nadzijomne budże nětł też lud k tajkim ȝwiedzenjam pschihadżecż a je ȝwječiż, wożebje pokutny džen! — S dalschim nufnymi wukasom je Durinfska wjashnoſć postajila, so džen, 9. novembra wjazh sakonisski ȝwiedzeni njeje. Tuto wuměnjenje tuteju ȝwiedzenjow ma drje wschelakore na żebi!

S dobom pał s Durinfskeje shonim, so žu ȝwobodnosmijfensi (Freidenker) protestowali pschecżtwo tomu, so żo pokutny džen sażo jałt sakonisski krajny ȝwiedzeni ȝwječiż. Na tutym proteste drje żo njedžitwam.

K wólbam, kotrež żo 7. dezembra wotmiewaju, je „Wubjert evangelskich zyrlwów Němskeje“, w kotrež žu wschë evangeliske zyrlwje Němskeje sjednocżene, scžehowaze wojewiła: „Nowy żejm směje roszihadżaze roszihadżenja w hospodařskim a politiskim; wón nježmě pał nasad stajecż ważne kulturne nadawki. Pschedewschém dyrbi żo evangeliska schula psches wulkoſtatny żejm ȝwječiż, so njebh żo jednota němskeho luda ſlaſyla. My tehodla evangeliskich mužow a evangeliske žony wschëch politiskich partajow napominam, so býchu pschi nowej wólbje ȝwój zylk wólk na to wazili, so by żo evangeliska schula ſdžeržala a żo jej to rosmnoženie smóžnilo, kotrež je żebi „Džen zyrlwów“ jenohłosnje we Stuttgarcze a Bielefeldze żadał!

Liczby.

Pod tutym napiżmom tu hdyż a hdyż něshto ſdželichny, pał swjehelaze, pał ſrudżaze. Liczb, njech po ſdaczu něshto male a žnadne, wupowjedachu husto wjèle, jara wjèle. Tał i scžehowaze:

Tych, kotsiż žu tu khwilu w Němskej něshto ſkuczili a sa to-

trymiz ſo tehdla ſ listom pyta, je jich na 300 000; to je $\frac{1}{2}$ procenta zykleho wobydleſtwa! ! ! — W Baherskej piye ſa lěto kózda woſoba, — po wobliczenju! — tež džeczi, khori, starí na 225 litrow piwa; wotliczisli džeczi a starých, mózeſch na woſobu 400 litrow licžiež. — We Winje býdla dželeni ſe 50 000 dželenych mandželſtow hromadže, dokelž tam wobydlenjow njeje. Wotnajeſke prawo (Mietrecht) płačzi wjazh hacž mandželske prawo (Cherecht). — W Budapeſce bu jich lětža hžo na 9500 na- mjetow na dželenje mandželſtwa ſapodatych.

B a i f i.

Povjeda ſo tu a tam ſažo a ſažo, ſo ſu w Pomorskej a Schlesyskej zyłe protestantske wžy na jene dobo ſe katolskej zyrlwi pſchistupile a ſo ſo wo tym ſ wěſtých pſchicžinow w nowinach ničo njepiža. Evangeliske nowinaſtvo je ſo w Pomorskej a Schlesyskej wobhonialo a naſhoniło, ſo ſu tute roſnoschowanja ſz. Tute wžy, kotrež jako zyłk pſchestupichu, pytaſ ſebi na mě- ſzaczku. Pſchezo hiſcheže počaza wſchě wobliczenja, kaž to tu tež w 41. cžižle pižachm, ſo je jich wjazh ſ katolskeje zyrlwje ſ evan- gelskej zyrlwi pſchestupiſlo hacž ſ evangeliskeje zyrlwje ſe katolskej.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjeňše a wjetše džeci křesćanskich starſich.

Podawa Arnost Serbomil.

XI. bjesadowanka.

Hdyž Bóh ſo ſtara.

Jena maćeřka mjeňše wulku starosé. Běše wudowa a ſwěrnje ſo ſtaraše za swoje tři strove džeci. Hłodu nje- mějachu ženje, ale wo pjenjezy běše často zlě. Runje mjeňše plaćié najeński pjenjez a njeměješe ani pjenježka. Najstarší syn Měrko ſpokoješe ju z tym, zo je w Njedželskej ſuli ſlyſał, kak ſo Bóh luby Knjez ſtara wo wróble na hasy, éim bóle zo njezapomni na khudych ludži. To běše evangeliu za mučnu dušu maćeřki. Jeje nadžija ſo dopjeli. Najeński pjenjez bu zaplačeny w prawem času. Jerusalemscy Židža, kotriž břchu ſo wróciли z Babylon- skeho zajeća, mějachu tež cylu rjadu starosćow. Tempel bu wšak natwarjeny, ale ze ſwojim ſiwjenjom a wobſedze- ſtowm njeběchu wěſci. Město mjeňše ſkitace murje po- walene, porjedzenje njebu dowolene a tehoda bjez za- džewka přikhadžachu pohanscv ſusodža a nadpadowachu ničo zleho njewočakovacych Židow.

Bóh wšak jich njezapomni. W dalokim Babylonje běše ſebi wočahnył młodeho, pobožnego a jara wučeneho duchownego Esru, kiž ſo žedžeše po ſwojej wótčinje. Móce- ny kral Artaxerxes přizwoli nawrót do domizny a Esru pomjenowa za ſwojego zastupnika w Jerusaleme, da jemu połnu móce, zo by ſcinił porjad w kraju, za Boži dom dari mnoho wosebnych darow, złota a ſlěbora z přećom, zo bychu ſo tam w Jerusaleme tež za njeho pomodlili a woprowali.

Buć njebě ſnadny, wo rubježniske črjody njebě nuza, ale Židža mějachu dowěrjenje do Božeje mocu a ſo njemylachu. Esra bórzy póna přičiny zrudneho ſiwjenja we Jerusaleme. Jena z nich běše pohanske ſiwjenje w mno- kich ſwójbach. Pohanske žony hěchu ſo tam wuđalaſ a ſobu přinjeſle bjezbózne waſnja a wobrazy ſwojich při- bohow. Esra ſo wjele modleše, zo by jemu Bóh dał mudrość a móć k přewydeženju pokuty a wučiſenja. Njetrajeſe

Wſchelſke ſ blifka a ſ daloſka.

— Komisija ſa ſerbiske ſpěwáckie ſeindže ſo pſchichodnmu pónđzelu, $\frac{3}{4}10$ hodžin w ſſerbskim Domje.

— W Budyschinje ſměje 26. novembra „Macziza ſſerbska“ ſwoju hłownu ſhromadžiſnu a ſwoje wubjekowe poſedzenja; wječzor wuhotuje ſo wulki ſſerbski konzert. To budže ſſerbski džen.

— S kraja. Dwojake naſtróžaze ſo jewja w tu hłwilu: paduſchſtvo a wohenje. To ſu ſrudne ſnamjenja cžaža, abo lepje cžlowjekow naſchego cžaža; pſchetož cžlowjekojo ſu to tola, kotsiž, cžaž ſa dobre abo njedobre wutriebajo, dobry abo njedobry cžinja. Skaf tomu wobaracž? Tak, ſo ſo prózujesč, cžlowjekow dobrých ſčinicz. To dokonjeſč ſažo ſ tym najlepje, ſo jich ſpýtach dojvesč ſ tomu, kotryž tón dobry, ſ Bohu!

— Listowanie. M. w Hr. ſa 1. adv. — R. w B. ſa 2. adv. W. we W. ſa 3. adv.

Samoſtivitý redaktor: farař W y r g a e ſ w Mořacžiach.

dolho a wšo pohanske dyrbjeſe z Jerusalema prječ. Ale Bóh Wóte ſtaraše ſo dale. Kral Artaxerxes mjejeſe wubjerneho zastojnika, kiž ſtražowaſe nad tym, zo njebu ſo kral z jědžu a z pićom zajedoſił. Tutón muž běše pobožny a horliwy Nehemias. Bóh Knjez ſo wo to postara, zo kral jeho pósła jako połnomócneho naměſtnika z nadaw- kom, zo by natwarił a wobnowił wobhrodžeńske murje města. Nehemias njemějeſe lohke džělo. Samaritojo hrožachu z wójnu, podobnje tež Amonitojo; lud běše na- ſtróžany, ale Nehemias wérjeſe do dobyea dobreje wěcy a tež ſwoje džělo dokónči.

Ze ſtarych rozpadankow wurosće nowy Jerusalem. Tempel běše hotowy, wobhrodžeńske džělo dokónčene, ale Nehemias njemóžeſe hiſće rucy połožić do klina.

W měſcē běše wjele khudeho ludu, kotryž běše wot bohatych jara podcišcowany. To běše čežki nadawk, ale Bóh ſo postara a do Nehemiasej mudrość a radu. Čežkoty buchu wotſtronjene a lud zaso zjednany.

Hiſće jenu wěc mjeňeſe Nehemias na myſli. Njeběſe ſpokojom z nabožniſkим ſiwjenjom w Jeruſalemje. Woſebe hdyž bě ſo wrócił z wopyta w Babylonje, ſpózna wulki njedostatk wſeho. Što mjeňeſe činić? Pobožnosé njemóže ſo nikomu do wutroby naliwać. Nehemias ſo mnoho za tu wěc modleše a potom přeprosy pobožnego měšnika Esru, zo by ludej wukładował Swjate Pismo. A ſto ſo ſta? Lud z płaćom wuznawaſe ſwoje winy, prošeše wo wodače a bu nowy lud. A tola lud njeswječeſe ſwjate dny. Pohanske waſnja břchu ſo tak hłuboko zakorjenile do ſiwjenja ludu, zo jim ani na myſle njeprińdže hrěch njedželskeho džěla. Mnohe žohnowanje bu do ničeho přewobroćene dla njeswjećenja ſwjateho dnja. Bóh Knjez wšak zaso pomhaše a Nehemias běše při tom dobry nastroj Boži.

Hdyž ſo Bóh luby Knjez ſtara, wužiwa k tomu ludži. Što běše Nehemias? Njeběſe duchowny ale levita. Běše kralowski zastojnik a běše pobožny, ſwěrny a poslušny Božemu ſłowu. Tehodla móžeſe jeho Bóh derje trjebać. Dotal ſo Bóh ſtara wo ludži a pyta hódnycy pomocnikow a pomočnicy. Što chce jemu ſlužić?